

UNITAT 5: Obligacions fiscals de l'empresa: declaració censal, IAE i IVA

ACTIVITATS-PÀG. 99

1. Explica en què consisteix l'impost sobre activitats econòmiques i quines són les seves diferents quotes.

L'impost sobre activitats econòmiques (IAE) és un impost municipal personalista i directe que grava el mer exercici d'activitats econòmiques en territori espanyol.

En l'impost podem diferenciar tres quotes: nacional, provincial i municipal. L'Agència Tributària gestiona la quota nacional i la provincial, però en el cas de la quota municipal només duu a terme la gestió censal i la inspecció.

2. Digues si les persones següents estan subjectes o no a l'impost sobre activitats econòmiques i si alguna n'està exempta.

a) Un empresari que acaba d'obrir el seu negoci. Està exempt de l'impost.

b) Un autònom. Subjecte a l'impost.

c) Una empresa la xifra de negoci de la qual és inferior a 1 000 000 €. Exempta de l'impost.

d) Un ajuntament. Exempt, per ser una administració pública.

3. La Mercedes va obrir un negoci subjecte a l'impost sobre activitats econòmiques el 25 de setembre de l'any passat, però no ha anat com esperava i l'ha hagut de tancar el 7 de maig d'aquest any. Quins trimestres haurà de presentar la declaració de l'impost aquest any? I l'any passat?

Durant els dos primers períodes impositius, l'empresa de la Mercedes està exempta de l'impost, per la qual cosa no s'hauria de subjectar a l'impost. Tanmateix, l'any en el qual crea l'empresa (realitza la seva activitat del 25 de setembre al 31 de desembre) hauria de declarar l'impost el tercer i el quart trimestre de l'any (ja que el tercer trimestre comprèn l'activitat efectuada entre juliol, agost i setembre, i en començar el 25 de setembre ha d'incloure els dos últims trimestres).

L'any en el qual tanca (el 7 de maig) haurà de presentar els trimestres primer i segon, ja que la seva activitat es duu a terme durant almenys un dia del segon trimestre (abril, maig i juny).

4. De què depèn la presentació de l'impost sobre activitats econòmiques?

Depèn de l'ajuntament que el gestioni, ja que els terminis de presentació els decideixen els municipis.

5. Cerca al web o consulta el teu ajuntament quins són els terminis per presentar l'impost sobre activitats econòmiques a la teva localitat.

Cal cercar a la pàgina web respectiva o al tauler d'anuncis municipal segons la localitat.

ACTIVITATS-PÀG. 104

6. Defineix la diferència que hi ha entre l'IVA suportat i transferit.

L'IVA suportat, com el seu nom indica, és l'impost sobre el valor afegit que suporta l'empresa, és a dir, el que abona l'empresa en les seves compres als proveïdors, mentre que l'IVA transferit (el que l'empresa fa repercutir) és el que l'empresa cobra als seus clients en les vendes que efectua.

7. Calcula com serà el resultat de la declaració en els casos següents:

- a) L'empresa A ha obtingut un IVA suportat de 45 879 € i un IVA transferit de 78 954 €.
- b) L'empresa B ha obtingut un IVA suportat de 215 487 € i un IVA transferit de 187 953 €.
- c) L'empresa C ha obtingut un IVA suportat de 15 487 € i un IVA transferit de 15 487 €.

Liquidació d'IVA = IVA transferit - IVA suportat.

a) $78\,954 - 45\,879 = 33\,075$; la declaració és positiva, és a dir, a ingressar, la qual cosa implica que l'empresa haurà d'ingressar 33 075 € a la Hisenda pública.

b) $187\,953 - 215\,487 = -27\,534$; la declaració surt a tornar, ja que és negativa, la qual cosa implica que és la Hisenda pública la que ha d'ingressar 27 534 € a l'empresa.

c) $15\,487 - 15\,487 = 0$; això implica que les dues classes d'IVA són iguals, per la qual cosa la declaració és neutra.

8. Quines diferències hi ha entre una exempció plena i una de limitada?

Les exempcions plenes són aquelles en les quals l'IVA no es trasllada al consumidor final, però l'empresa fa la declaració d'IVA i la Hisenda pública li ingressarà la quantitat que correspongui, de manera que ningú suporta l'IVA d'aquests productes. Les exempcions limitades són aquelles en les quals l'IVA no es trasllada al consumidor final, però és l'empresa la que suporta l'IVA (suportat).

9. Què són les zones franques?

Les zones franques (o ports francs) són determinades zones geogràfiques en les quals es gaudeix d'un règim especial quant a alguns impostos.

10. Digueu si hi ha algun tipus d'exempció i de quin tipus són en els casos següents:

- a) **Comercialització de cervesa amb França.** Exempció plena.
- b) **Compra d'un abric.** Cap exempció (tret que es compri a la Unió Europea).
- c) **Pagament de mensualitat a una acadèmia de matemàtiques.** Exempció limitada.
- d) **Compra d'un habitatge nou.** No té dret a cap exempció.

ACTIVITATS-PÀG. 107

11. Explica quin és el període impositiu, la meritació i el termini de presentació de l'impost sobre el valor afegit.

a) Període impositiu: coincideix habitualment amb l'exercici de l'empresa, que se sol desenvolupar durant l'exercici natural: de l'1 de gener al 31 de desembre. Però si l'empresa efectua un altre exercici diferent del natural, serà aquest el període impositiu.

b) Meritació: la meritació es materialitza l'últim dia del període impositiu, que en la majoria dels casos serà el 31 de desembre.

c) Termini de presentació: depèn del tipus de declaració: de l'1 al 30 de gener de l'any següent si és declaració anual; de l'1 al 20 del mes següent al trimestre que es liquida, excepte si és el quart trimestre, el termini del qual comprendrà de l'1 al 30 de gener de l'any següent si és la declaració trimestral i de l'1 al 20 del mes següent al que es liquida, inclòs el mes de desembre si és declaració mensual.

12. Digues quin tipus d'IVA portaran els productes següents:

- a) Unes ulleres. Tipus reduït al 10 %.
- b) Refresc. Tipus reduït al 10 %.
- c) Gerro. Tipus general al 21 %.
- d) Ordinador. Tipus general al 21 %.
- e) Sanitat. Exempta de l'impost.
- f) Pa. Tipus superreduït al 4 %.
- g) Begudes alcohòliques. Tipus general al 21 %.
- h) Educació. Exempta de l'impost.
- i) Llegums. Tipus superreduït al 4 %.
- j) Medicaments. Tipus superreduït al 4 %.

TEST D'AVALUACIÓ-PÀG. 110

1. Un tribut indirecte és...

- a) L'impost d'activitats econòmiques.
- b) L'impost sobre el valor afegit.
- c) Les dues anteriors són correctes.
- d) Cap de les respostes anteriors és correcta.

2. Les exempcions limitades són...

- a) Aquelles en les quals l'IVA no es trasllada al consumidor final i l'empresa no se'l pot deduir.
- b) Aquelles en les quals l'IVA no es trasllada al consumidor final i l'empresa se'l pot deduir.
- c) Les dues anteriors són correctes.
- d) Cap de les respostes anteriors és correcta.

3. L'impost que grava el consum és...

- a) L'IS.
- b) L'IAE.
- c) L'IVA.
- d) Cap de les anteriors és correcta.

4. El tipus impositiu superreduït d'IVA és el...

- a) 21 %.
- b) 10 %.
- c) 5,2 %.
- d) 4 %.

5. El recàrrec d'equivalència general és el...

- a) 10 %.
- b) 5,2 %.

- c) 1,4 %.
- d) 0,5 %.

6. La declaració de totes les activitats econòmiques que presentin els subjectes passius exempts es realitza mitjançant el model...

- a) 303.
- b) 390.
- c) 840.
- d) 848.

7. A Ceuta i Melilla l'IVA se substitueix per...

- a) L'IPSI.
- b) L'IGIC.
- c) L'IVA no se substitueix a Ceuta i Melilla.
- d) Ceuta i Melilla estan exemptes d'impostos.

8. La quota d'IVA suportat és menor que la d'IVA transferit, la qual cosa implica que el resultat de la declaració surt...

- a) A ingressar.
- b) A tornar.
- c) Igual a zero.
- d) No ho podem saber sense més dades.

9. L'AEAT només efectua la gestió censal i la inspecció de l'IAE en la quota...

- a) Nacional.
- b) Provincial.
- c) Municipal.
- d) En cap cas.

10. En l'IAE s'aplica a la quota de l'impost el coeficient corresponent en funció de l'import net de la xifra de negoci, aquest coeficient és...

- a) El coeficient de ponderació.
- b) El coeficient de situació.
- c) El coeficient local.
- d) El coeficient de beneficis.

ACTIVITATS FINALS-PÀG. 111

1. Defineix què és l'impost d'activitats econòmiques i l'impost sobre el valor afegit. Explica les diferències entre els dos impostos.

L'impost d'activitats econòmiques (IAE) és un impost municipal personalista i directe que grava el mer exercici d'activitats econòmiques en territori espanyol. Per la seva banda, l'impost sobre el valor afegit (IVA) és un tribut indirecte que grava el consum. La principal diferència entre els dos impostos és que l'IAE és un impost *directe*, és a dir, té en compte cadascun dels casos dels contribuents en concret, mentre que l'IVA és un impost *indirecte* i no té relació amb les característiques del contribuent a l'hora d'aplicar-lo.

2. Copia aquesta taula al quadern i completa-la:

	IAE	IVA
Subjecte actiu	Agència Tributària	Agència Tributària
Subjecte passiu	Persones físiques o jurídiques que realitzin una activitat econòmica en territori nacional	Consumidors finals
Fet imposable	Realitzar activitats econòmiques en territori nacional	Consum de béns i serveis

3. Tenint en compte l'impost sobre activitats econòmiques, com seran els períodes impositius en els casos següents?

- a) **L'empresa A va començar la seva activitat el 8 d'abril de l'any 20XX.** Estarà exempta de presentar l'impost, ja que es troba dins dels dos primers períodes impositius després de l'inici de l'activitat.
- b) **L'empresa B va acabar la seva activitat el 16 de gener de 20XX.** El seu període impositiu serà inferior a l'any natural, ja que només haurà de presentar l'impost del primer trimestre. Es deu al fet que manté l'activitat econòmica durant 16 dies del primer trimestre (encara que l'activitat només es mantingui durant un dia d'un trimestre, s'ha d'efectuar l'impost del trimestre corresponent).
- c) **L'empresa C va començar la seva activitat el 18 de gener de 20XX.** Estarà exempta de presentar l'impost, ja que es troba dins dels dos primers períodes impositius després de l'inici de l'activitat.
- d) **L'empresa D va començar la seva activitat el 9 de setembre de 20XX.** Estarà exempta de presentar l'impost, ja que es troba dins dels dos primers períodes impositius després de l'inici de l'activitat.
- e) **L'empresa E va acabar la seva activitat el 29 de juny de 20XX.** El seu període impositiu serà inferior a l'any natural, ja que haurà de presentar l'impost del primer, segon i tercer trimestres. No manté l'activitat econòmica durant tot l'exercici (com que no exerceix l'activitat econòmica cap dia del quart trimestre, no es declararà l'impost en aquest trimestre).

4. Copia la taula següent al quadern i realitza la liquidació d'IVA i el seu resultat:

Empresa	Quota d'IVA transferit	Quota d'IVA suportat	Liquidació	Resultat
A	20 000 €	40 000 €	20 000 – 40 000 = –20 000 €	<i>A tornar</i> (L'AEAT a l'empresa)
B	50 000 €	10 000 €	50 000 – 10 000 = 40 000 €	<i>A ingressar</i> (L'empresa a l'AEAT)
C	60 000 €	60 000 €	60 000 – 60 000 = 0 €	Neutra
D	30 000 €	70 000 €	30 000 – 70 000 = –40 000 €	<i>A tornar</i> (L'AEAT a l'empresa)
E	80 000 €	10 000 €	80 000 – 10 000 = 70 000 €	<i>A ingressar</i> (L'empresa a l'AEAT)

5. Digues si els conceptes següents són exempcions plenes o limitades en funció de l'impost sobre el valor afegit:

- a) Sanitat. Exempció limitada.
- b) Ports francs. Exempció plena.
- c) Educació. Exempció limitada.
- d) Comercialització de la Unió Europea. Exempció plena.

6. Digues quin tipus impositiu s'aplicaria si compréssim els productes i serveis següents:

- a) Un gerro. 21 %.
- b) Uns medicaments. 4 %.
- c) Uns pantalons. 21 %.
- d) Unes ulleres. 10 %.
- e) Una sessió de perruqueria. 21 %.
- f) Una classe de matemàtiques en una acadèmia. Exempta.
- g) Una beguda alcohòlica. 21 %.
- h) Una beguda sense alcohol. 10 %.
- i) Un quilo de llegums. 4 %.
- j) Un paquet de llavors. 10 %.
- k) Una entrada de teatre. 21 %.
- l) Un quilo de farina. 4 %.

7. Digues si les afirmacions següents són correctes; en cas contrari explica per què.

- a) L'IVA és un impost directe igual que l'IAE. No és correcta. L'IVA és un impost indirecte, ja que no té en compte les característiques econòmiques ni personals del contribuent. L'IAE sí és directe.
- b) A les illes Canàries en lloc d'IVA s'hi aplica l'IPSI. No és correcta: a les illes Canàries en lloc de l'IVA s'aplica l'IGIC. A Ceuta i Melilla, l'IVA se substitueix per l'IPSI.
- c) Si la liquidació d'IVA és negativa, vol dir que la Hisenda pública ha de tornar la quota resultant a l'empresa. Correcta. L'IVA transferit és menor que el suportat: per tant, l'AEAT n'ha de tornar l'import a l'empresa.
- d) L'IVA suportat sempre el paga l'empresa. No és correcta: el consumidor final paga l'IVA dels béns i serveis: per tant, també suporta IVA.
- e) El coeficient de situació pondera més aquells establiments les zones d'ubicació dels quals són millors per al seu negoci. Correcta. Els coeficients de ponderació intenten ajustar l'impost perquè aquells negocis situats en zones més transitades i, per tant, amb més probabilitat d'èxit (principi de progressivitat, que depèn de la capacitat econòmica i contributiva dels obligats).

f) Les quotes de l'IAE poden ser municipals, provincials o nacionals. Correcta. Hi ha tres tipus de quotes: nacional, provincial i municipal.

PRÀCTICA PROFESSIONAL PROPOSADA 1-PÀG. 112

Copia al quadern els quadres i esquemes següents i completa'ls per ajudar en Xavier i en Jesús a revisar les declaracions d'IVA:

Empresa	IVA transferit	IVA suportat	Quota liquidació	Ingrés o devolució a l'AEAT
Empresa A	131 553,72	124 110	7 443,71	A ingressar a l'AEAT
Empresa B	31 090,91	34 200	-3 109,09	A tornar a l'empresa
Empresa C	32 000	32 000	0	Neutra

Per poder completar el quadre has de tenir molta cura amb els enunciats, ja que de vegades no ens donen la quota d'IVA sinó el total de les compres o les vendes sense IVA, o amb l'IVA inclòs, i cal desglossar-lo:

EMPRESA A:

1. Compres sense IVA general: 591 000 €
2. Vendes IVA inclòs general: 758 000 €

Les compres són sense IVA; per tant, se n'ha de calcular la quota: $591\,000 \times 0,21 = 124\,110$ €

Les vendes, per contra, tenen l'IVA inclòs, per la qual cosa en primer lloc hem de calcular l'import sense IVA: $\frac{758\,000}{(1+0,21)} = 626\,446,28$

I una vegada que tenim l'import de les vendes sense IVA, podem calcular la quota de dues maneres:

Primera opció: $758\,000 - 626\,446,28 = 131\,553,72$

Segona opció: $626\,446,28 \times 0,21 = 131\,553,72$

EMPRESA B:

1. Compres sense IVA reduït: 342 000 €
2. Vendes IVA inclòs reduït: 156 000 €

Les compres són sense IVA; per tant, se n'ha de calcular la quota: $342\,000 \times 0,10 = 34\,200$ €. Les vendes, per contra, tenen l'IVA inclòs, per la qual cosa en primer lloc hem de calcular l'import sense IVA: $\frac{342\,000}{(1+0,10)} = 310\,909,10$. Determinat aquest import, podem calcular la quota de dues maneres:

Primera opció: $342\,000 - 310\,909,10 = 31\,090,91$

Segona opció: $310\,909,10 \times 0,10 = 31\,090,91$

EMPRESA C:

- a) Compres sense IVA superreduït: 800 000 €
- b) Vendes IVA inclòs superreduït: 832 000 €

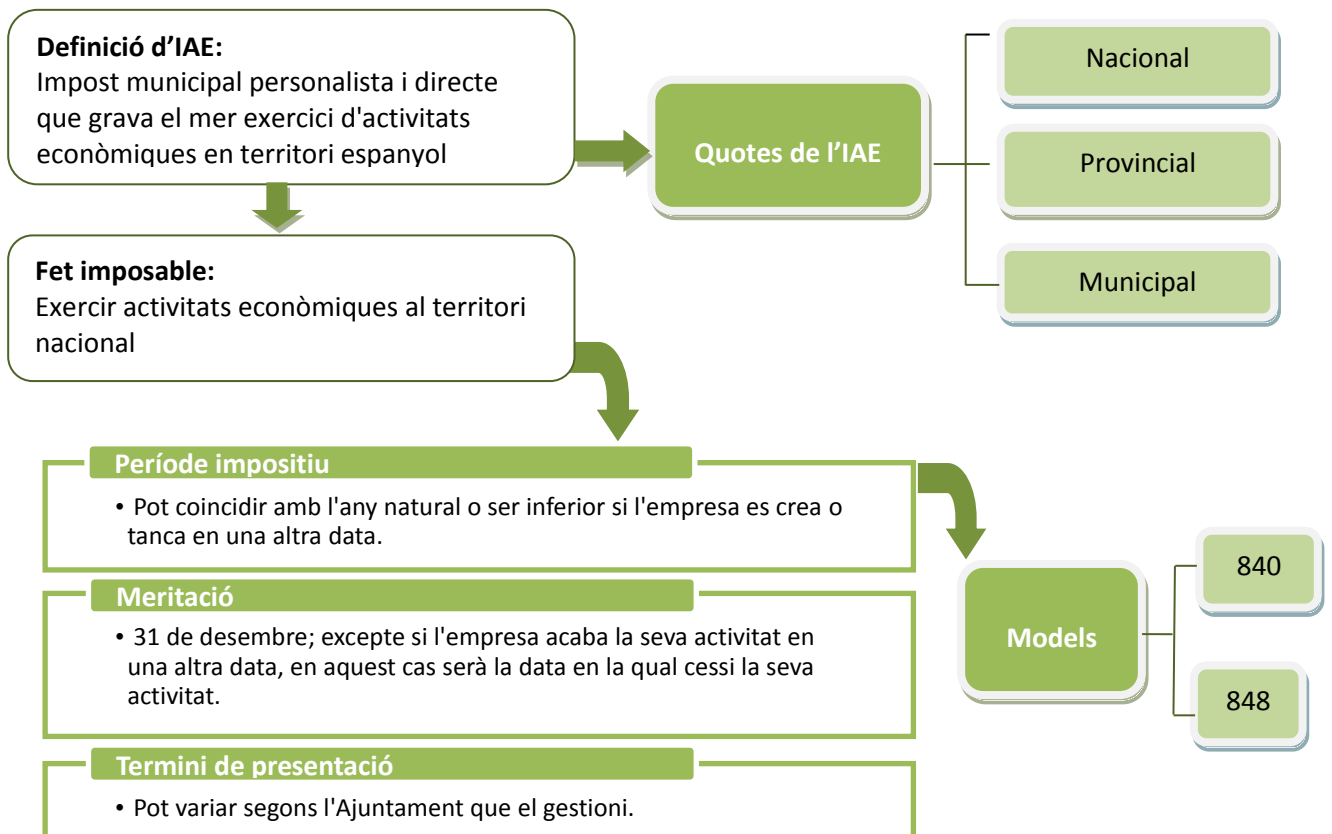
Les compres són sense IVA; per tant, se n'ha de calcular la quota: $800\,000 \times 0,04 = 32\,000$ €. Les vendes, per contra, tenen l'IVA inclòs, per la qual cosa en primer lloc hem de calcular l'import sense IVA: $\frac{832\,000}{(1+0,04)} = 800\,000$. Sabut l'import de les vendes sense IVA, podem calcular la quota de dues maneres:

Primera opció: $832\,000 - 800\,000 = 32\,000$

Segona opció: $800\,000 \times 0,04 = 32\,000$

PRÀCTICA PROFESSIONAL PROPOSADA 1-PÀG. 113

Ajuda en Jesús a completar aquest esquema recordatori sobre l'IAE que està realitzant i que li facilitarà la seva tasca. Copia'l al quadern i escriu-hi el que hi falta.

PRÀCTICA PROFESSIONAL PROPOSADA 2-PÀG. 114

En Manel acaba de comprar un local per començar a treballar-hi arreglant electrodomèstics i altres aparells electrònics el proper 29 de juny. S'ha estat informant sobre el que ha de fer per estar al corrent de pagament amb l'Administració tributària, però necessitarà la teva ajuda en els casos següents:

a) Ha decidit tributar pel règim d'activitats econòmiques, però li han dit els seus amics que ha de mirar quins són els coeficients que ha d'emprar per fer la seva declaració. Explica-li quins tipus de coeficients hi ha i per a què s'utilitzen.

b) A més, ha de tenir molta cura amb els comptes de les seves compres i les seves vendes perquè ha de fer unes liquidacions d'IVA. La veritat és que sempre havia pensat que ell només havia de pagar l'IVA als seus proveïdors i cobrar-lo als seus clients i aquí acabava. Explica-li què és l'IVA, per què ha de fer-ne la declaració i els diferents tipus d'IVA que cal tenir en compte per realitzar la declaració.

c) Explica-li també els diferents tipus impositius d'IVA que hi ha i sobre quins tipus de productes s'aplica cadascun d'aquests.

d) Fes un quadre que mostri quines són les dates per poder presentar la declaració d'IVA i els models en els quals ho ha de fer.

e) En Manel pensa que tot el que està explicant sobre l'IVA és molt complicat i li agradaria no haver de fer les declaracions d'IVA. Podria? En què consisteix el recàrrec d'equivalència? Quins en són els tipus?

f) Una vegada comprès l'IVA, en Manel es torna a preocupar sobre els terminis per presentar la declaració d'IAE i els models que ha d'emplenar. Proporciona-li aquesta informació.

a) Hi ha dos tipus de coeficients: el *coeficient de ponderació*, que s'aplica en funció de l'import net de la xifra de negoci, i el *coeficient de situació*, que com el seu nom indica s'aplica segons la localització del negoci. Aquests coeficients s'utilitzen per gravar més aquells negocis que aconseguixin un benefici més elevat.

b) L'IVA és l'impost sobre el valor afegit, és a dir, un impost indirecte que grava el consum. En Manel ha de fer la declaració, ja que és un mer tramitador o intermediari (recaptador) entre l'Agència Tributària i els consumidors finals; per tant, tot l'IVA *transferit* (el que cobra en Manel en les seves vendes) l'ha d'ingressar a l'Agència Tributària però, de la mateixa manera, tot l'IVA *suportat* (el que ha pagat en les seves compres) l'hi ha de tornar l'AEAT. Per això resulta essencial, en fer la declaració, diferenciar els diferents tipus d'IVA: el transferit i el suportat.

c) Hi ha tres tipus impositius d'IVA que cal tenir en compte: l'IVA general, que actualment és del 21 % i que s'aplica sobre la majoria dels productes; l'IVA reduït, que s'associa a productes bàsics, com l'hostaleria, les ulleres, etc., i que és del 10 %; i, finalment, el superreduït del 4 %, aplicat a productes bàsics com ara la llet, les verdures, els ous...

d)

Declaració anual	Declaració trimestral	Declaració mensual
<ul style="list-style-type: none"> De l'1 al 30 de gener de l'any següent. Model: 390. 	<ul style="list-style-type: none"> De l'1 al 20 del mes següent al que es liquida. Excepte si és el quart trimestre: el termini serà de l'1 al 30 de gener de l'any següent. Model: 303. 	<ul style="list-style-type: none"> De l'1 al 20 del mes següent al que es liquida, inclòs el mes de desembre. Model: 322.

e) Es podria acollir al règim especial del *recàrrec d'equivalència*: d'aquesta manera, no hauria de presentar les declaracions d'IVA corresponents. Es tracta d'un règim especial dins de l'impost sobre el valor afegit, d'aplicació obligatòria als comerciants detallistes que venen els productes al consumidor final sense dur a terme cap tipus de transformació en aquests productes, exclusivament si són persones físiques o entitats en règim d'atribució de rendes en l'IRPF (en cap cas si es tracta de persones jurídiques). Igual que en l'IVA, es fixen tres tipus de recàrrec d'equivalència: el general del 5,2 %, el reduït de l'1,4 % i el superreduït del 0,5 %.

f) En Manel ha d'anar a l'ajuntament del seu municipi, ja que el termini de l'impost sobre activitats econòmiques és diferent segons l'ajuntament que el gestioni. Els formularis que ha d'emplenar són els següents: model 840, declaració de totes les activitats econòmiques que presentin els subjectes passius exempts; model 848, declaració de totes les activitats econòmiques que presentin els subjectes passius no exempts.